

Приоритет реконструкција Фабрике воде

- Предвиђа се увођење озонизације (дезинфекција воде кисеоником-модификација кисеоника ОЗ-Озон чак до двадесет пута брже и чак до 600 пута јаче делује од исте концентрације хлора и практично стерилише воду) и увођење шрејмана активним угљем што је највећи могући степен филтрирања воде - наводи за "Вести" в.д. директора Душко Љујић.

В.д. директора ЈКП "Водовод" Душко Љујић

Половином децембра именовани сте за в.д. директора ЈКП "Водовод" Ужице. Како сте стање затекли? Протекла година за ово јавно предузеће била је јако тешка и са пуно изазова због кризе водоснабдевања у Ужицу.

- Затекло сам много боље стање него што сам очекивао. Пословање, стање у Фабрици воде, механизација и опрема су бољи него што сам очекивао. Нажалост инцидентне ситуације са водом, по питању алги са Врутака, нематода са Сушице, у значајној мери су допринели да "Водовод" стекне веома лош имиџ у јавности који нажалост и данас није промењен. Грађани су изгубили поверење у "Водовод" и сада је веома тешко поверење поново вратити. "Водовод" је прошле године стављен на "стуб срама" без обзира што је реално кривица "Водовода" значајно била

мања од одговорности која му је пребачена. Са истом технологијом претходних година Ужице је имало најздравију воду у Србији и технологија није изазвала проблем. Лош квалитет сирове воде и појава алги у води изазвали су проблем. Технологија са којом располажемо није била предвиђена да преради загађења која су се појавила у Врутцима нити она то може. Ни једна технологија од трулих јабука не може направити компот. Не бих да се упуштам у коментарисање узрока загађења воде у Врутцима већ бих препоручио филм о "Водоводу" где главни пројектант бране Врутци приликом њеног пуштања у рад каже "Титово Ужице је обезбеђено са водом чак до 2010. године". Проблем са Врутцима јесте последица изостанка улагања и одржавања акумулације последњих тридесет година. Ту нема кривице појединца. Кривица је до свих нас заједно. Кривица

је целог друштва што нисмо послушали савет једаног уваженог господина, пројектанта бране професора Лала Јовановића који је давно рекао „Немојмо загађивати бунар из ког пијемо воду“. Нисмо озбиљно схватили његова искрена упозорења. У сливу Врутака постоји преко 20 брана (устава) које заустављају смеће и муљ који река и потоци наносе. Како су уставе направљене и први пут напуњене муљем ту више нико није пришао. Ужички "Водовод" нема никакву надлежност ни над језером ни браном Врутци, ни над делом ценовода до мини-централе. Када је прављена на Ђетињи никаква сагласност од "Водовода" за мини-централну није ни тражена. "Водовод" се једино јавља на тендер који расписују "Србија- воде" да чува брану и управља објектом према њиховом налогу. Имао сам потпуно другачију слику о Постројењу на Церовића брду. Због лошег пуб-

лицитета мислио сам да је ту хаос, џунгла, све запуштено... Није тако!

Ускоро ће завршни рачун. Како послужете имате ли проблема с обзиром на већа средства која изискује прерада воде.

- Коришћењем сирове воде са Сушичких врела у појединим ситуацијама када је неопходно третирати воду хлор-диоксидом значајно поскупљујемо производњу, али и поред тога „Водовод” је успешна фирма. Редовно измирујемо плате и ликвидни смо.

Каква ће бити технологија прераде воде када Фабрике буде реконструисана ?

- Фабрика воде на Церовића брду ће добити два нове технологије за пречишћавање воде, паралелно са постојећом. Предвиђа се увођење озонизације (дезинфекција воде кисеоником-модификација кисеоника ОЗ-Озон чак до двадесет пута брже и чак до 600 пута јаче делује од исте концентрације хлора и практично стерилише воду) и увођење третмана активним угљем-постигне се највећи могући степен филтрирања воде. Проблем је што ће ове технологије значајно поскупети производњу воде, два пута озонизација и четири пута третман активним угљем. Поред тога потенцијални проблем може бити и чињеница да технологија која се предлаже не може прерадити токсине који се могу појавити приликом распада алги у Врутцима. Иако се токсини до сада нису појављивали у Врутцима не значи да неће па је неопходно поред реконструкције Фабрике воде упоредо ићи и у санацију и заштиту акумулације Врутци, на чему се и ради.

Зашто је озонизација скуп третман воде? Шта је још потребно урадити у вези далековода?

- Проблем је што систем озонизације користи много електричне енергије и ствара огромне трошкове. Сама производња озона је изузетно скупа. Појавио се проблем што близу пројектованог постројења пролази високонапонски електроенергетски вод. Објекти у близини истих, могу се градити уз поштовање важећих прописа, одговарајућих техничких препорука где је за надземне водове по старом Закону дозвољена удаљеност пет метара, а по новом 15 метара. Самим тим јавља се потреба измештања далековода, или реконструкција истог комбиновано надземно-подземни што би омогућило несметан наставак радова на пројектовању и извођењу реконструкције. Још није дефинисано ко ће то финансирати, а очекивано улагање је око 100.000 евра. Локацијска дозвола коју смо добили подразумева нове услов тако да ће се највероватније ићи са комбинаовањем подземног и надземног високонапонског вода на Церовића брду.

Фабрика воде је добила локацијску дозволу за реконструкцију. Када ће бити расписан тендер за грађевинске радове на овом објекту?

- Главни пројекат и дефинисање технологије ради „Јарослав Черни”. Поједини тендери се могу очекивати након завршетка Студија оправданости и Студије утицаја на животну средину и њиховог усвајања што се очекује у априлу. Нови закон дозвољава фазну градњу. Први грађевински радови на Фабрици воде били би почетком лета, а завршетак реконструкције очекује се крајем ове, или почетком следеће године. Пројектована новчана улагања при реконструкцији су око 2,8 милиона евра.

Какви су радови ове године предвиђени на водоводној мрежи у Ужицу?

- У питању су радови у једанаест улица вредности 24,5 милиона динара. Радиће се реконструкција водоводних прикључака у Сарајевској улици, Соколској, Севојну, Милића Кесеровића у Севојну, Михајла Илића, Ткачкој. Затим превезивање водоводне линије са више на нижу висинску зону у Дринској, замена вентила на водоводној линији Извориште Врела - Први партизан у Крчаговоу, измена мерних места за монтажу мерача протока воде са припадајућом опремом, реконструкција водоводне линије на Ђебића врелу. У питању су сопствена средства „Водовода” која ће бити уложена током ове године.

Када ће доћи до корекције цене воде и шта ће на њу утицати? Колико грађани дугују за воду?

- Предлог за повећање цене воде по усвојеном тарифном моделу је 25 одсто за грађане и 10 одсто за привреду. Корекцију цене очекујемо од 1. марта уколико то одобри градска власт.. Узрок повећања цена воде у Ужицу је тарифни модел који прописује ГАУФ консултантска кућа за изградњу Постројења за пречишћавање отпадних вода у Горјанима, да би се достигла економска цена када Постројење почне да ради. Предвиђено је да се из те цене финансира рад постројења, по речима проф. др Ђура Далмација од 0,32 до 0,38 евра по кубичку муља. Наплативост рачуна за воду преко СОН-а је задовољавајућа. Постоје потраживања водовода и од грађана, привреде, месних заједница, градских предузећа и установа.

Познато нам је да се мештани Горјана и Крваваца противе градњи Постројења за пречишћавање отпадних вода за које је добијена донација од 15,5 милиона евра. Какве су последње информације у вези овог пројекта?

- Део мештана, да будемо прецизнији. Њихово противљење изградњи Постројења могу схватити као последицу необавештености о најсавременој технологији која се предлаже, а никако као последицу зле намере. Проста је чињеница да је стање овакво какво је сада најгоре могуће и да све што се уради по питању прераде отпадних вода може бити само боље. Ђетиња је мртва река,

а може бити и жива и чиста уколико то хоћемо, а имамо огромну шансу. Опструкцијом појединих грађана дошли смо у ситуацију да нам се планирани рокови приближавају, али наш заједнички интерес је чиста Ђетиња, и ако не од средине 2016. године биће од 2018. године, 2019. године.. Прво и основно што мора да се уради јесу годетска мерења терена и геомеханичка испитивања тла. Студија утицаја на животну средину се ради, а ради се и Студија високих вода и према најавама биће готова у току фебруара.

Производња воде са Сушичког врела са собом носи ризике. Како се одвија процес управљања водом?

- Велике кише и нагла топљења снега праве велике проблеме на Сушичком врелу и стварају замућења. У случају веће замућености дозирамо хлор- диоксид. Мутноћу сирове, а и чисте воде меримо на свака два сата на Постројењу на Церовића брду. У протеклом периоду било је и екстремних замућења Сушице, али смо све то успели да прерадимо и грађанима обезбедимо здраву и исправну воду за пиће.

Колико сте као „Водовод” кадровски оспособљени да одговорите задацима као што је реконструкција Фабрике воде и градња Постројења за пречишћавање отпадних вода?

- Огроман проблем у ужичком „Водоводу” јесте недостатак високо стручног кадра јер су многи који су били упућени у ове пројекте напустили предузеће, или отишли у пензију. Имамо 167 запослених и 16 на привремено-повременим пословима. Менаџмент „Водовода” (од директора до шефова служби) броји петнаест људи и само у овој организационој шеми недостаје нам седам стручњака. Не можемо да их запослимо сходно забранама које важе за јавни сектор, али ћемо тражити дозволу од надлежних. „Водоводу” су неопходни грађевински инжењери – хидро смера, биолог, технолог и још стручњака. Недостаје нам и лабораторија за биолошка мерења поготову због потребе појачаног мониторинга Врутака и потрудићемо се да је добијемо кроз донације. Чињеница је да је просек запослених у „Водоводу” педесет година и да је у последњих годину и по дана остао без двадесетак радника, одласцима из предузећа, у пензију. За десет година просек старости биће нам шездесет година и имаћемо 120 запослених. Ко ће нас тада снабдевати водом? Колико година је потребно младом инжењеру да у потпуности овлада захтевним технологијама које имамо и које ћемо усавршавати у наредном периоду? Колико је потребно младом руковоцу да у потпуности овлада савременом и скупом опремом? Све су то питања која траже одговоре и „Водовод” ће им посветити озбиљну пажњу.

Жанка Ерић